

Số: 6359/BGDĐT-GDTrH

V/v đánh giá kết quả bước đầu triển khai
mô hình trường học mới cấp THCS và lưu ý
trong quá trình triển khai tiếp theo

Hà Nội, ngày 04 tháng 12 năm 2015

Kính gửi: Các sở giáo dục và đào tạo

Thực hiện kế hoạch triển khai mô hình trường học mới cấp THCS, trong tháng 10 và tháng 11 năm 2015, Bộ Giáo dục và Đào tạo (GDĐT) đã tổ chức khảo sát tình hình thực hiện tại 15 tỉnh/thành phố. Căn cứ tình hình thực tế, Bộ GDĐT đề nghị các sở GDĐT phổ biến và chỉ đạo thực hiện công văn này đến tất cả cán bộ quản lý, giáo viên triển khai mô hình trường học mới. Trong quá trình triển khai thực hiện, nếu có bất kì khó khăn, vướng mắc hoặc có sáng kiến nào, đề nghị các sở GDĐT báo cáo kịp thời về Bộ GDĐT để được hướng dẫn giải quyết.

I. Kết quả bước đầu triển khai mô hình trường học mới đối với lớp 6

1. Các đơn vị đã tích cực triển khai thực hiện mô hình trường học mới cấp THCS theo Công văn số 4668/BGDĐT-GDTrH ngày 10/9/2015 và Công văn số 4669/BGDĐT-GDTrH ngày 10/9/2015. Cán bộ quản lý và giáo viên đã tích cực tự tìm tòi, nghiên cứu để triển khai mô hình trường học mới tại các trường THCS. Giáo viên đã bước đầu biết linh hoạt, chủ động điều chỉnh tài liệu Hướng dẫn học.

2. Việc tổ chức dạy học theo mô hình trường học mới tạo được không khí vui tươi và thuận lợi cho quá trình tổ chức các hoạt động học tập, tăng cường được mối liên hệ giữa học sinh với học sinh, học sinh với giáo viên, nhà trường với phụ huynh học sinh và cộng đồng.

3. Giáo viên bước đầu đã biết tổ chức hoạt động học cho học sinh theo phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực thông qua các hoạt động học trong mỗi bài học của mô hình trường học mới; giờ học đã cởi mở hơn, mối quan hệ giữa giáo viên và học sinh gần gũi, thân thiện hơn.

4. Học sinh đã bước đầu bắt nhịp được với hình thức học tập mới học sinh; tích cực và tự lực hơn trong học tập; bước đầu biết trao đổi thảo luận cặp đôi, thảo luận nhóm; có tiến bộ trong giao tiếp, hợp tác, hỗ trợ lẫn nhau trong học tập.

II. Những vấn đề cần quan tâm điều chỉnh

1. Nhận thức đúng về chương trình giáo dục trong mô hình trường học mới

Mô hình trường học mới thực hiện theo Chương trình giáo dục phổ thông hiện hành. Nội dung các bài học theo mô hình trường học mới được thực hiện trên nguyên tắc đảm bảo mục tiêu về kiến thức, kỹ năng, thái độ của Chương trình giáo dục phổ thông hiện hành, đồng thời phù hợp với việc thực hiện các phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực nhằm phát triển năng lực học sinh. Tổ chức dạy học theo mô hình trường học mới phải đảm bảo vừa đạt được yêu cầu về kiến thức, kỹ năng, thái độ của chương trình hiện hành, vừa góp phần phát triển được năng lực và phẩm chất của học sinh.

2. Nhận thức đúng bản chất của từng hoạt động trong tiến trình bài học

Tiến trình bài học trong mô hình trường học mới được thiết kế thành các hoạt động học theo tiến trình sư phạm của các phương pháp dạy học tích cực như: dạy học giải quyết vấn đề, dạy học tìm tòi nghiên cứu, phương pháp "Bàn tay nặn bột" và các phương pháp dạy

học đặc thù bộ môn... Tuy có những điểm khác nhau nhưng tiến trình sư phạm của các phương pháp dạy học tích cực đều tuân theo con đường nhận thức chung. Vì vậy, mỗi bài học trong mô hình trường học mới đều được thiết kế theo 5 hoạt động: Khởi động, Hình thành kiến thức, Luyện tập, Vận dụng, Tìm tòi mở rộng. Giáo viên cần hiểu đúng bản chất của từng hoạt động trong mỗi bài học để vận dụng linh hoạt, phù hợp với phương pháp dạy học tích cực theo đặc thù môn học. *Khi cần, giáo viên có thể thực hiện việc chốt kiến thức, kỹ năng để học sinh chính thức ghi nhận và vận dụng trong các hoạt động "Hình thành kiến thức" hoặc/và "Luyện tập" (Có Phụ lục kèm theo).*

3. Nhận thức đúng vai trò của giáo viên trong tổ chức hoạt động học theo nhóm

a) Xác định và giao nhiệm vụ học tập cho các nhóm một cách cụ thể và rõ ràng. Mỗi nhiệm vụ học tập phải đảm bảo cho học sinh hiểu rõ: *mục đích, nội dung, cách thức hoạt động (theo kỹ thuật dạy học tích cực được sử dụng) và sản phẩm học tập phải hoàn thành* (Lưu ý tăng cường các câu hỏi "Như thế nào?", "Tại sao?"...).

b) Quan sát, phát hiện những khó khăn mà học sinh gặp phải; hỗ trợ kịp thời cho từng học sinh và cả nhóm. Khi giúp đỡ học sinh, cần gợi mở để học sinh tự lực hoàn thành nhiệm vụ; khuyến khích để học sinh hợp tác, hỗ trợ lẫn nhau trong việc giải quyết nhiệm vụ học tập; giao thêm nhiệm vụ cho những học sinh hoàn thành trước nhiệm vụ (yêu cầu nâng cao hoặc giúp đỡ các bạn khác...).

c) Hướng dẫn việc tự ghi bài của học sinh: kết quả hoạt động cá nhân, kết quả thảo luận nhóm, nhận xét của giáo viên và nội dung bài học vào vở; không "đọc – chép" hay yêu cầu học sinh chép lại toàn bộ nội dung bài học trong tài liệu Hướng dẫn học.

d) Sử dụng hợp lý phòng học bộ môn, thiết bị dạy học, học liệu và các công cụ hỗ trợ trong lớp học, nhất là việc sử dụng bảng trong việc hỗ trợ tiến trình tổ chức hoạt động học của học sinh như: ghi những nội dung cơ bản, cốt lõi của bài học; những gợi ý, hướng dẫn của giáo viên; những kết quả hoạt động học của học sinh... Không nên in lại các phiếu học tập khi nội dung đã có trong sách Hướng dẫn học.

4. Nhận thức đúng về đánh giá học sinh

Đánh giá học sinh mô hình trường học mới được thực hiện theo Công văn số 4669/BGDĐT-GDTrH ngày 10/9/2015 của Bộ GDĐT, không áp dụng theo Thông tư 58/2011/TT-BGDĐT ngày 12/12/2011. Bộ GDĐT đã gửi một số câu hỏi/bài tập minh họa các mức yêu cầu trong đề kiểm tra định kì trên "Trường học kết nối", mục "Trường học mới". Đề nghị các sở GDĐT hướng dẫn giáo viên tham khảo, vận dụng.

Việc đánh giá trong quá trình dạy học nhằm giúp học sinh tiến bộ thông qua từng hoạt động học cụ thể; từng bước hoàn thiện những kiến thức, kỹ năng còn hạn chế để có thể hoàn thành tốt các bài kiểm tra định kì; không so sánh học sinh này với học sinh khác. Trong quá trình tổ chức hoạt động học của học sinh, giáo viên theo dõi, hướng dẫn, hỗ trợ học sinh vượt qua khó khăn kết hợp nhận xét, đánh giá trước hết bằng lời nói; trong mỗi giờ học giáo viên cần ghi nhận xét, đánh giá vào vở học của một số học sinh và luân phiên để mỗi học sinh đều được ghi nhận xét, đánh giá trong mỗi học kì. Như vậy, Công văn số 4669/BGDĐT-GDTrH ngày 10/9/2015 hướng dẫn hoạt động đánh giá trong cả quá trình dạy học và kết quả học tập, rèn luyện, phản ánh phẩm chất và năng lực của học sinh, không đơn thuần đánh giá, xếp loại hạnh kiểm và học lực.

Không nên so sánh học sinh mô hình trường học mới với học sinh được đánh giá theo Thông tư 58/2011/TT-BGDĐT ngày 12/12/2011 vì việc đánh giá học sinh theo

Thông tư 58 là đánh giá kết quả giáo dục học sinh, tập trung vào việc đánh giá, xếp loại hạnh kiểm và học lực.

5. Nhận thức đúng vai trò của Hội đồng tự quản học sinh

Hội đồng tự quản (HĐTQ) học sinh là một tổ chức của học sinh, do học sinh bầu ra ở từng lớp, dưới sự hướng dẫn của giáo viên chủ nhiệm và cha mẹ học sinh để tổ chức các hoạt động học tập, vui chơi của chính học sinh; đồng thời quản lý, giám sát, điều chỉnh các hoạt động đó. Các hoạt động của HĐTQ giúp học sinh tham gia một cách dân chủ tích cực vào quá trình học tập và giáo dục học sinh. *HĐTQ không làm thay công việc của giáo viên trong các giờ học mà chỉ tổ chức các hoạt động bổ trợ ngoài giờ lên lớp như: chia sẻ, tìm hiểu các sản phẩm học tập trong "Hoạt động vận dụng" và "Hoạt động tìm tòi mở rộng" của học sinh trong lớp theo yêu cầu của giáo viên; các hoạt động sinh hoạt tập thể trong và ngoài giờ lên lớp ở lớp và ở trường; hỗ trợ giáo viên chủ nhiệm quản lý lớp học thông qua việc theo dõi, quản lý, sử dụng các công cụ hỗ trợ đang có trong lớp; truyền đạt với giáo viên ý kiến phản ánh của học sinh trong lớp...*

6. Nhận thức đúng về trang trí lớp học

Việc trang trí lớp học là nhằm tăng cường các công cụ hỗ trợ hoạt động học của học sinh trong và ngoài giờ lên lớp. Vì vậy, mỗi công cụ được sử dụng đều phải đảm bảo tính hiệu quả và được sử dụng thường xuyên, tránh hình thức, lãng phí. Việc làm các công cụ trang trí cần phải được giao và hướng dẫn cho học sinh tự thực hiện, tuyệt đối không làm thay hoặc thu tiền để mua hoặc thuê người khác làm. Ví dụ: "Bản đồ cộng đồng" phải do học sinh cùng nhau thiết kế và tự vẽ để học sinh trong lớp biết được vị trí của nhà mình so với trường và nhà các bạn trong lớp; "Góc học tập" là nơi để học sinh chia sẻ các sản phẩm học tập của mình, nhất là sản phẩm của "Hoạt động vận dụng" và "Hoạt động tìm tòi mở rộng", tùy vào điều kiện không gian lớp học để hướng dẫn học sinh tự làm và bố trí cho phù hợp; "Góc thư viện" là nơi để học sinh hoặc cha mẹ học sinh tự nguyện góp những cuốn sách phù hợp với chương trình học tập của học sinh...

7. Nhận thức đúng về ý nghĩa của "Sổ tay lên lớp" (Ghi chép cá nhân)

Mô hình trường học mới không yêu cầu giáo viên soạn giáo án, vì tài liệu Hướng dẫn học đã hướng dẫn chi tiết các hoạt động. Song giáo viên cần phải chuẩn bị bài dạy, dự kiến tình huống lên lớp, điều chỉnh các hoạt động khi thấy cần thiết, bổ sung thông tin cho phù hợp với đối tượng học sinh, ghi chép những nội dung cần điều chỉnh trong tài liệu, ghi chép lại các thắc mắc của học sinh và cha mẹ học sinh về nội dung bài học, ghi chép những điều cần lưu ý liên quan đến học sinh,... Các nội dung đó được ghi chép vào "Sổ tay lên lớp" (ghi chép cá nhân), các cấp quản lý không kiểm tra nội dung ghi chép trong "Sổ tay lên lớp" của giáo viên.

III. Một số lưu ý khác

1. Việc triển khai mô hình trường học mới cần nghiên cứu vận dụng hợp lý các chủ trương đổi mới giáo dục phổ thông như:

- Động viên học sinh tích cực tham gia Cuộc thi vận dụng kiến thức liên môn để giải quyết các tình huống thực tiễn và Cuộc thi khoa học kỹ thuật dành cho học sinh trung học.

- Triển khai thực hiện tốt Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT về việc hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá; tổ chức và quản lý các hoạt động chuyên môn của trường trung học/trung tâm giáo dục thường xuyên qua mạng.

- Khuyến khích tổ chức, thu hút học sinh tham gia các hoạt động góp phần phát triển năng lực học sinh như: Văn hóa - văn nghệ, thể dục – thể thao; các hội thi năng khiếu; các hoạt động giao lưu,... trên cơ sở tự nguyện của nhà trường, cha mẹ học sinh và học sinh, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí và nội dung học tập của học sinh; tăng cường tính giao lưu, hợp tác nhằm thúc đẩy học sinh hứng thú học tập, rèn luyện kỹ năng sống, bổ sung hiểu biết về các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc và tinh hoa văn hóa thế giới.

2. Hồ sơ học sinh chuyển đến và đi: nếu học sinh đang học ở lớp/trường theo mô hình trường học mới mà chuyển đến lớp/trường khác không học theo mô hình trường học mới hoặc ngược lại, thì cần chuyển toàn bộ hồ sơ ở trường cũ của học sinh đó đến trường mới lưu giữ (ghép) cùng với hồ sơ ở trường mới theo quy định, không phải làm bổ sung hay thay đổi hồ sơ từ lớp/trường cũ.

3. Trong Sổ đánh giá học sinh, đối với các môn ngoại ngữ, ghi điểm trung bình môn Học kì I vào cột "Điểm bài kiểm tra cuối Học kì I" và trung bình môn Cả năm học vào cột "Điểm bài kiểm tra cuối năm học".

4. Các môn tự chọn và các hoạt động giáo dục khác được thực hiện theo quy định hiện hành.

5. Thường xuyên liên hệ với phụ huynh học sinh, có thể mời phụ huynh học sinh đến dự giờ, thăm lớp; cách thức liên hệ với phụ huynh học sinh cần linh hoạt, có thể sử dụng email, tin nhắn, số liên lạc điện tử...

6. Các nhà trường chỉ đạo tổ chức sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn thông qua dự giờ, rút kinh nghiệm để góp ý hoàn thiện các chủ đề, tiến trình dạy học và phương pháp tổ chức hoạt động dạy học; không kiểm tra "Sổ tay lên lớp" của giáo viên, không xếp loại giờ dạy của giáo viên khi giáo viên không có nhu cầu xếp loại./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các thứ trưởng (để biết);
- Lưu: VT, Vụ GDTrH.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Vinh Hiển